

מגמת מדעי-החברה / מקצוע הקרימינולוגיה

תכנית הלימודים, לשנת תשע"ח - שכבה יא'

על לימודי הקרימינולוגיה

קרימינולוגיה (מהמילה Crime), היא מדע המשלב תחומי ידע רבים ומגוונים ממדעי-החברה וממדעי-ההתנהגות, ועוסק בחקר התנהגות עבריינית (או "סטיה חברתית"). לדוגמה, הקרימינולוגיה חוקרת את -

- **הגורמים השונים לתופעת העבריינות**, או מה הופך אדם ל"עברייני": מה גורם לאדם לציית לחוק ומה גורם לאדם להפר את החוק - האם ישנם גורמים פסיכולוגיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם; האם ישנם גורמים ביולוגיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם; האם ישנם גורמים תרבותיים חברתיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם.
- **ההשפעות שיש לעבריינות על האדם ועל החברה**: מהן ההשלכות של תופעת העבריינות על החברה המודרנית; מהי היקף התופעה; מה משפיע עליה; מהן השלכות התופעה על חייו של האדם הבודד.
- **אופן ניהול התופעה על ידי המדינה**: מהי דרך הטיפול היעילה ביותר בעבריינות; האם ענישה למשל על ידי כליאה, היא דרך יעילה; האם מניעה עדיפה על ענישה; כיצד מונעים פשיעה; מי הן האוכלוסיות בסיכון וכיצד העולם המודרני מתמודד עם תופעה זו

הקרימינולוגיה היא תחום מחקר העושה שימוש בידע נצבר מתחום הסוציולוגיה, פסיכולוגיה, פילוסופיה, פסיכיאטריה, משפטים, ביולוגיה ואנתרופולוגיה חברתית.

א. רכיבי הציון

מחצית ראשונה: 10% עבודות הגשה עם ציון
80% בחנים ומבחנים.
10% תלמידאות

מחצית שנייה: 90% בחנים ומבחנים.
10% תלמידאות

- בנוסף, במחצית זו התלמידים ידרשו להגיש עבודה במסגרת "הערכה חלופית" במשקל 20% מהציון הסופי של בחינת הבגרות במקצוע הקרימינולוגיה.

- משקל המחציות שווה בקביעת הציון השנתי.

הרכב ציון ההגשה לבגרות בשנת הלימודים תשע"ט

35%: הציון השנתי של כיתה יא
35%: הציון השנתי של כיתה יב
30%: ציון בחינת המתכונת
+ תוספת של עד 10 נקודות בהתאם לקבוע בתקנון בית הספר.

הרכב ציון סופי במסגרת 2 יחידות הלימוד¹ בקרימינולוגיה מתוך 5 יחידות במגמת מדעי-החברה
 50% ציון הגשה
 50% בחינת בגרות
 שהם מהווים 80% מציון הבגרות בקרימינולוגיה
 על כך מתווספת מטלת הערכה חלופית במשקל 20%

ב. נושאי הלימוד (כולל נושאי לימוד ב"הערכה חלופית" ונושאי העשרה)

מספר	הנושא
1	מבוא לקרימינולוגיה ומושגי יסוד
2	תיאוריות ביולוגיות
	לומברזו, גליק ושלדון, אייסנק, אדד
3	תיאוריות פסיכולוגיות
	פרויד, אריקסון
4	המשפחה ותהליך הסוציאליזציה: הירשי, פרסונס,
5	הגירה ופשעה, סלין- התנגשות תרבויות
6	אנומיה: אמיל דורקהיים- אנומיה חברתית
	מרטון- אנומיה אישית
7	עבריינות אקולוגית. שואו ומקיי
8	תיאוריית התיוג: הבסיס לתיאוריה, המשמעות החברתית, יישום במציאות
9	תיאוריית ההתחברות הדיפרנציאלית, סייקס ומצא, גלזר, קרייסי
10	עבריינות נוער : תת תרבות, כהן, טרשר, דאונס ורוט
11	תאוריית החלונות השבורים
12	סיכום- תיאוריות בקרימינולוגיה
13	פשעת סייבר:רקע - מהפכת המידע והתקשורת העולמית. מרחב הסייבר (Cyberspace)
14	סוגי פשיעה בסייבר

¹ ציון זה מהווה את ציון 2 יחידות הלימוד במקצוע הקרימינולוגיה מתוך 5 יחידות לימוד במגמת מדעי החברה. עליו מתווסף ציון 2 יחידות לימוד במקצוע המשפטים, וציון יחידת לימוד אחת כעבודת הקר.

שיטות טכנולוגיות לפשיעת סייבר	15
סוגי פושעים בסייבר	16
התמודדות של מערכת אכיפת החוק עם פשיעת סייבר - אתגרים ייחודיים	17
מבט על העתיד	18
תפקידי המשטרה	19
זיהוי פלילי	20

ג. ספרי לימוד

- שוהם, ש', אדד מ', ורהב, ג' (2004) קרימינולוגיה (ירושלים: שוקן).
- קוגן, י' (1999) מגמות הפשיעה בישראל, משטרה וחברה, 3.

ד. המורה המלמד

מר דור חגי.

ה. שעות קבלה

בתאום עם המורה באמצעות מייל משוב או סלולרי

ה. פעילויות מתוכננות

- סיור למשטרת גלילות².
- הרצאה בנושא "עבריינות סייבר".
- ביקור בבית ספר ללימודי משטרה.
- סדנא ו/או הרצאה.

² תכני הסילבוס והרכב הפעילויות המתוכננות עלולים להשתנות, בכפוף לנסיבות ולפי הודעה שתתפרסם.